

VVS-Forum nr 2/2018 innehöll en stor granskning av OVK-systemet, som bör bytas ut enligt gästkrönikören.

Ersätt dagens OVK med en framtida OEK

Sedan 1991 har vi haft lagen om obligatorisk ventilationskontroll (OVK) i Sverige. Den föreskriver att när lokaler och flerbostadshus tas i bruk ska det först göras en kontroll av ventilationssystemet så att det uppfyller nybyggnadskravet i BBR, att aggregaten fungerar och ger ett bra inomhusklimat. Sedan kontrolleras systemet med jämna intervall på tre eller sex år beroende på verksamhet eller typ av ventilationssystem. Sista åren har fler och fler röster höjts för att lagen om OVK är föråldrad och behöver förändras.

I DECEMBER 2017 kom forskningsrapport "Moderniserad ventilationskontroll" från Rise där de pekar på ett antal brister i hur lagkravet efterföljs i verkligheten. Brister så som att många byggnader i Sverige faktiskt inte har en godkänd OVK, att utförda besiktningar inte alltid är lika med en god inomhusmiljö eller för den delen uppfyller miljöbalken.

Egentligen brister det i alla led, både från OVK-besiktningarna som utför bristande kontroller, byggnadsägare som endast ser besiktningen som en kostnad, och kommunala handläggare som nerprioriterat frågan på grund av resurs- eller tidsbrist. Nu i dessa tider då det verkar vara brist på OVK-besiktningarna vill man sänka kraven på kompetens samt ta bort energidelen helt i stället för att satsa på att utbilda fler och lyfta branchen i sin helhet.

ATT BEDÖMA ETT BRA INOMHUSKLIMAT endast utifrån minikrav för uteluftsflöde genom en byggnad eller verksamhet är ett trubbigt sätt då det är så många fler delar som faktiskt påverkar upplevelsen. En är hur man ventilerar, till exempel om det görs med stratifierande ventilation (undanträngande) som har en betydligt högre luftutbyteseffektivitet än den mer vanliga omblandande ventilationen (utspädande) som kan ha en verkningssgrad så låg som 30 procent.

Luftflöden kan ses som energiflöden och vi måste hålla med dem, i dag finns beprövad teknik för att minska eller stänga av luftflöden när det inte finns behov eller styra om dem till olika delar i en byggnad, samt effektiv återvinning som passar olika verksamheter. Allt detta skulle kunna rymmas inom en OVK. Det finns också fall där luftflödena är för stora och på det viset minskar upplevelsen av en god inomhusmiljö.

En ventilationsanläggning borde kunna bli underkänd i en OVK-besiktning för att det inte finns frekvensomvandlare som möjliggör att behovsanpassa luftflöden eller om det, utan giltigt skäl, saknas värmeåtervinnare.

2021 FYLLER OVK 30 ÅR och det är dags att vi gör ett omtag och utvecklar lagen till dess och samtidigt tillför nya delar. Varför inte då göra om den till en OEK, obligatorisk energikontroll av ventilationssystemen?

Fastighetsbolaget Locum är en av flera byggnadsägare som har handlat upp och utfört OEK i sina byggnader. En kontroll som uppfyller lagen om OVK samt har extra fokus på energieffektiv drift av ventilationssystemen och på vilka förbättringsförslag som finns.

Vissa kommuner, till exempel Varberg, använder sig av ett vitesföreläggande mot byggnadsägare som inte inkommit med en godkänd OVK, upp till 10 000 kronor per kvartal tills problemet är löst.

I Varberg har väldigt många byggnader en godkänd OVK.

Peter Karlsson

Energikonsult Aktea och ordförande i EnergiRådgivarna

